

30 Aralık 2013 - 06 Ocak 2014

Bu rapor; Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, Enerji Politikaları ve Stratejileri Dairesi Başkanlığı Personeli tarafından hazırlanmış olup, haberler ilgili kaynakların özetidir.

62

“DÜNYA ENERJİ GÖRÜNÜMÜ”

Dilek AĞRI:	Avrupa Birliği Ülkeleri Enerji Görünümü
Sinem ÇAYNAK:	Amerikalar & Asya & Pasifik Enerji Görünümü
Feyyaz ŞİMŞEK:	Rusya ve Hazar Bölgesi Enerji Görünümü
Barış İLTER:	Orta Doğu ve Kuzey Afrika Enerji Görünümü
Muhittin İZGİ:	
Ali GÜLMEZ:	Think - Tank Kuruluşları
Volkan YARAMIŞ:	
Çağrı SAĞLAM:	Think – Tank (İklim Değişikliği)

AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

İNGİLTERE:

Avrupa Komisyonu'ndan alınan resmi bir rapora göre, İngiltere'nin AB'nin yeşil enerji hedeflerine muhalefeti nedeniyle, gelecek yirmi yıl içerisinde yarım milyondan fazla kişinin istihdam riski söz konusudur. İngiltere, Çek Cumhuriyeti ile birlikte, AB'nin 2030 yılı yenilenebilir hedeflerine, sera gazı emisyonlarının azaltımına yönelik hedeflerine karşı çıkmaktadır. Bu iki ülke, kendi seçtikleri hedeflere ulaşmak için –örneğin nükleer enerjiye ağırlık vererek- kendilerine özgürlük verilmesini istemektedir.

<http://www.theguardian.com/environment/2014/jan/02/uk-eu-renewables-targets>

AVRUPA:

UBS analistlerinin 2013 yılı raporuna göre, küresel ısınmayla mücadele, kirliliği azaltma ya da yakıt ithalatını kısma için olmasa bile, yenilenebilir enerji devriminin şebekedeki fosil yakıtları itmesi nedeniyle, Avrupa'nın 2017 yılına kadar gaz, kömür ve petrol yakıtlı santrallerinin %30'unu kapatması gerekmektedir. Diğer bir deyişle, hızlı bir şekilde büyüyen ve giderek ucuzlayan yenilenebilir enerji, Avrupa'da fosil yakıtları öldürmektedir.

<http://www.businessspectator.com.au/article/2014/1/6/renewable-energy/europes-great-fossil-fuel-exit>

ALMANYA:

Almanya, "Energiewende" olarak adlandırılan, nükleer enerjiden ve fosil kaynaklardan yenilenebilir enerjiye doğru bir dönüşüm olan enerji politikasıyla, nükleere yönelik güvenlik tehlikelerini azaltmayı aynı zamanda da sera gazı emisyonlarını 2020 yılına kadar %40, 2050 yılına kadar %80 azaltmayı hedeflemektedir. Ancak habere göre, Almanya'nın "Energiewende" politikası düşünüldüğü kadar başarılı olmamıştır. Çünkü Almanya'da elektrik bir lüks olmanın yanı sıra, Alman tüketiciler, Avrupa'nın en yüksek elektrik fiyatlarını ödemektedirler. Yeni yayınlanan bir rapora göre, yenilenebilir enerji ücretleri her tüketicinin elektrik faturasını kWh başına 5,3 cent ile 6,2-6,5 cent arasında arttıracaktır.

<http://www.energymarketprice.com/SitePage.asp?act=NewsDetails&newsId=13632&trydf=>

AVRUPA:

The Economist'te yer alan habere göre, Avrupa'nın, gaz fiyatları konusunda Rusya'nın devlet şirketi Gazprom'un hâkimiyetini azaltmak için gösterdiği çabaları kısmen başarılı olmuştur. Gazprom, Ukrayna üzerinden bir boru hattı aracılığıyla, evlere, endüstriyel fırınlara, enerji santrallerine gaz tedarik etmektedir. Avrupa'da düzenleyici otoritelerin, Rus şirketinin piyasa payını azaltmaya yönelik çabaları başarılı gibi gözükse de Gazprom'un, mevcut müşterilerine üstünlük sağladığı kesindir. (Özellikle gaz piyasasını liberalleştirme çabaları kâğıt üzerinde iyi gözükse de uygulama çok yavaştır.)

<http://www.economist.com/news/business/21592639-european-efforts-reduce-russian-state-owned-companys-sway-over-gas-prices-have-been>

FRANSA:

Birçok ülke için elektrik fiyatları gelecek aylarda artmaya devam edecekken, Fransa, Avrupa'nın en ucuz elektriğini kullanmaktadır. Haberde bunun nedeni olarak, Fransa'nın enerjisinin büyük kısmının nükleerden sağlanması ve böylelikle petrol, gaz ve diğer yakıt fiyatlarındaki ani farklılıkların azaltılması gösterilmiştir. Fransa sahip olduğu 58 rektörüyle ülkenin elektrik ihtiyacının yaklaşık dörtte üçünü karşılamaktadır.

<http://uk.news.yahoo.com/french-nuclear-power-lowers-electricity-prices-031412340.html#9fnJ2Sd>

AMERİKALAR & ASYA & PASİFİK

ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

ÇİN:

Çin'in gelecek yıl İran'dan petrol ithalatını arttırabileceği kaydedilerek ve bu konuda yeni bir anlaşma için görüşmelerin sürdüğü belirtiliyor. Kasım ayında, Tahran ve P5+1 olarak bilinen grup ülke arasında (ABD ve diğer global güçler) mutabık kalınan antlaşma ile İran'ın ham petrol satışını azaltma çabalarının durakladığı ancak mevcut ortalama miktarların sabit tutulmasının gündeme geldiği belirtiliyor. Buna ek olarak, Zhuhai Zhenrong Corp. Şirketinin yeni bir sözleşme için İran Milli Petrol Şirketi ile görüşmelerinin sürdüğü kaydediliyor.

<http://www.reuters.com/article/2013/12/31/us-china-iran-zhenrong-idUSBRE9BU03020131231>

HİNDİSTAN:

Hindistan'ın en büyük arama şirketi ONGC'nin ülkenin doğu kıyılarında yeni keşfedilen bloklarda doğal gaz üretimi için 9 milyar dolar harcamayı planladığı belirtiliyor. Petrol Bakanlığına 27 Aralık tarihinde gönderilen rapora dayanarak, geçen yıl Bengal Körfezinde açılan üç kuyuda üretimin ticari açıdan uygun olduğu belirtiliyor. Yeni rezervlerin önceki gaz keşifleri ile birlikte geliştirileceği ve ürünlerin 2016 yılında alınabileceği kaydediliyor.

<http://www.bloomberg.com/news/2014-01-03/ongc-to-spend-9-billion-developing-new-oil-discoveries-in-india.html>

ABD:

Petrolün geçen yılı %7 kazançla kapattığı ve gelişen ABD ekonomisinin etkisiyle benzin ve dizel yakıtlara olan talebinin artması ile daha fazla kazançlı olmasına yönelik işaretler olduğu kaydediliyor. Benchmark petrolün New York Emtia Borsası'nda 98.42 Dolar seviyelerinde kapattığı belirtiliyor. ABD'de yılsonunda benzinin galon fiyatının ortalama 3.32 Dolar olduğu, gazın fiyatının galon başına 3.29 Dolar olduğu kaydediliyor. Geçen yıl Nisan ayında 3.94 Dolar olan ve Şubat ayında 3.79 Dolar seviyesinde olan gaz ile kıyaslandığı zaman bu yıl daha az dalgalanma yaşandığı değerlendiriliyor.

<http://www.usatoday.com/story/money/markets/2013/12/31/oil-gas-prices-2013/4270465/>

RUSYA VE HAZAR BÖLGESİ ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

RUSYA:

Salı günü Boru hattı tekeli Transneft, dünyanın en büyük ham petrol üreticisi Rusya'nın 2014 yılında, Kremlin'in Asya ve Avrupa arasında bir denge rol oynaması nedeniyle, Çin'e daha önce beklenenden daha az petrol ihraç edeceğini söyledi. Transneft, Rosneft'in Doğu Sibirya - Pasifik Okyanusu (ESPO) boru hattı üzerinden teşvik yoluyla Çin'e (sınıra yakın Skovorodino üzerinden kuzey Çin'deki Mohe'ye) ek olarak 600 bin ton (günde 12 bin varil) ihraç edeceğini kendi web sitesinde belirtti. Bağlantı ile daha önce Rusya'dan Çin'e ana petrol güzergahından, önümüzdeki yıl ek olarak 2 milyon ton pompalanması bekleniyordu. Transneft Başkan Yardımcısı Mihail Barkov, Skovorodino-Mohe hattına, ilave olarak 600 bin ton için Rosneft'ten bir sevk mektubu olarak bunu kote ettiklerini söyledi.

<http://www.oilandgaseurasia.com/en/news/russia-oil-exports-china-rise-less-expected-2014>

RUSYA-UKRAYNA:

Ukrayna Başbakan Yardımcısı Yuriy Boyko pazartesi günü, Rus enerji devi Gazprom'un muhtemelen 10 Ocak'tan sonra Ukrayna'ya tedarik edeceği doğal gazın fiyatını düşüreceğini söyledi. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile Ukrayna, 2014 yılının ilk çeyreğinde, 2013 yılındaki bin metreküp için ortalama 402 dolar olan doğalgaz fiyatını yüzde 33 azaltarak metreküp başına yaklaşık 268,5 dolara düşürmek için 17 Aralık'ta anlaşmışlardı. Yuriy Boyko, Gazprom ve ulusal enerji şirketi Ukrayna Naftogaz'ın, gaz fiyatının resmen düşürülmesi kapsamında özel bir dizi kararı almak için 5-10 Ocak tarihleri arasında bir araya geleceğini söyledi. Boyko, Rus gazı için fiyat endeksinin, dokuz aylık bir gecikme ile ham petrol fiyatına bağlı olarak her çeyrekte değişeceğini söyledi. Kiev, ülkeyi Avrupa Birliği'ne alacak bir anlaşmayı imzalamayı reddetmiş, iki hafta sonra da Rusya ile Ukrayna doğalgaz kaynakları üzerinden daha düşük fiyatlar için anlaşmışlardı.

<http://www.platts.com/latest-news/natural-gas/kyiv/gazprom-may-lower-ukraines-natural-gas-prices-21011254>

RUSYA:

Dünya Enerji gücü Rusya, 2013 petrol üretiminin post-Sovyet dönemi hedefine ulaşırken, gaz devi Gazprom'un doğal gaz üretiminin üst üste ikinci yılda da düştüğünü belirtti. Rus enerji bakanlığı raporlama birimi, petrol ve gaz kondensat üretiminin 523 milyon tona (günde 10,51 milyon varil) ulaşarak yeni bir rekorla geçen yıla göre yüzde 1 büyüdüğünü söyledi. Rusya 2012 yılında 10,40 milyon varil olarak gerçekleşen günlük üretimle, bir önceki en yüksek post- Sovyet rekorunu kırmıştı. Rusya'nın toplam doğal gaz üretimi geçen yıl, Novatek ve Lukoil gibi özel sektöre ait firmalar ile devlet şirketi Gazpom arasındaki sert rekabetin ortasında yükseldi. Toplam doğal gaz üretimi 668 milyar metreküpe ulaşarak yüzde 2,1 oranında arttı. Gazprom'un bu üretimdeki payı 476,1 milyar metreküp olarak rapor ediliyor. Sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) üretimi, odağını yavaş olarak kaydıran Gazprom'un, Asya ve Latin Amerika'daki büyüyen pazarlara ulaşmasına yardımcı olabilir.

<http://www.bangkokpost.com/news/world/387632/russia-2013-oil-output-hits-post-soviet-high>

RUSYA-SUDAN:

Bir Rus petrol firması çalışmalarında Sudan'ın merkezi ve ülkenin diğer bölgelerindeki büyük petrol ve gaz rezervlerinin varlığını teyit ederek duyurdu. Duyuru, Sudan Petrol Bakanı Makkawi Mohamed Awad ile Sibiry Petrol Corporation CEO'su Vladimir Dukov liderliğindeki heyetler arasındaki bir görüşme sırasında yapıldı. Dukov, çeşitli bloklar ile başlayan ve ham petrolün ayıklanmasında zaman ve maliyet azaltan yeni bir Rus teknolojisini kullanarak petrol ve gaz aramaya yatırım yapma konusundaki şirketin arzusunu yineledi. Dukov ayrıca bir grup Rus bilim adamının önemli petrol ve gaz rezervlerinin görüldüğü Sudan üzerinde kapsamlı bir çalışma yaptıklarını belirtti. Rus CEO, Afrika'da türünün tek örneği olacak keşif ekipmanları imalatının yapılacağı Sudan'daki bir fabrika inşaatı için de bir öneri sundu.

<http://allafrica.com/stories/201401021004.html>

UKRAYNA-RUSYA:

Ukrayna Enerji ve Kömür Endüstrisi Bakanı Eduard Stavytskiy, Ukrayna ve Exxon Mobil liderliğindeki konsorsiyumun, Karadeniz doğal gaz alanındaki bir üretim ve paylaşım anlaşması imzalanmasının Ocak 2014 tarihine kadar en az bir ay ertelendiğini söyledi. Kasım ayı sonuna kadar imzalanması beklenen anlaşma, Skifske gaz alanında yıllık 8 ila 10 milyar metreküp gaz üretilmesini hedefliyor. Stavytskiy Çarşamba günü geç saatlerde bir basın toplantısında, anlaşmanın hazır olduğunu, ancak imzalanmasının karşılıklı rıza ile Ocak ayına taşındığını söyledi. Stavytskiy gecikmenin nedenini belirtmedi, ancak hükümet 21 Kasım'dan bu yana büyük bir politik kriz ve kitlesel sokak protestolarıyla karşı karşıya olmuştu. Ukrayna son zamanlardaki hükümet tarafından onaylanan enerji stratejisine göre, şu anda yılda yaklaşık 20 milyar metreküp gaz üretirken, 2030 yılında doğal gaz üretimini yıllık 44,4 milyar metreküpe çıkarmak istiyor.

<http://www.platts.com/latest-news/natural-gas/kiev/ukraine-exxonmobil-delay-signing-of-psa-on-black-21997357>

RUSYA:

Gazprom, Prirazlomnoye sahasında petrol üretimine başladı. Bu, Arktik kıta sahanlığı bölgesinde büyük bir hidrokarbon üretim merkezi oluşturmayı amaçlayan Gazprom'un büyük ölçekli geliştirme faaliyetlerinin başlaması kapsamındaki ilk Rus projesi. Prirazlomnoye petrol sahası Pechora Denizi'nin 60 kilometre açığında bulunuyor. Üretilen petrol rezervi 71,96 milyon ton olup, öngörülen petrol üretimi 2020 yılından sonra yaklaşık 6 milyon ton'a ulaşacak. Prirazlomnoye'den gelen ilk petrol sevkiyatının 2014 yılının ilk çeyreğinde ve bu yıl boyunca en az 300 bin ton üretilmesi planlanıyor. Alexey Miller Gazprom'un Arktik bölgedeki ilerlemeye kuşkusuz bir şekilde devam edeceğini belirtti.

http://www.youroilandgasnews.com/alexey+miller+announces+gazprom+has+pioneered+the+russian+arctic+shelf+development_97538.html

AZERBAYCAN:

BP liderliğindeki enerji şirketlerinden oluşan bir konsorsiyum, Güney Hazar Denizi'ndeki Şahdeniz doğal gaz projesini geliştirilmesi kapsamında, Azerbaycan'ın Hazar Denizi sektöründeki yaklaşık 70 kilometre açık denizde bulunan Şah Deniz gaz alanının geliştirilmesinin ikinci aşaması için nihai yatırım kararını açıkladı. Azerbaycan'ın en büyük gaz alanının geliştirilmesinin ikinci aşaması, Avrupa pazarlarına yılda 10 milyar metreküp doğal gaz taşıyacak olan boru hattı altyapısının kurulması gibi büyük bir yatırım ile birleştiğinde gerçekleşecek. Hazar bölgesinden gaz ithal edilmesi, uzak Rusya'dan gelecek doğalgaz kaynaklarının çeşitlendirmesi adına Avrupa ülkeleri için ana alternatiflerden biridir. Şah Deniz projesinin operatörü % 28.8 hissesi ile BP olurken, Azerbaycan'ın devlet petrol ve gaz şirketi SOCAR, % 15.5, ardından Norveç çokuluslu enerji devi Statoil ise projede % 16,7 hisseye sahip bulunuyor. Bunların dışında Total, İran Milli Petrol Şirketi ve Rus enerji devi Lukoil ise ayrıca her projede % 10 hisseye sahip durumda. Bunların yanı sıra Türkiye'nin devlet enerji şirketi TPAO projede % 9 hisseye sahip.

<http://www.forbes.com/sites/greatspeculations/2013/12/24/bp-led-group-set-to-develop-a-new-source-of-natural-gas-for-europe/>

RUSYA-KAZAKİSTAN:

Petrol ve petrol ürünlerinin taşınmasına ilişkin bir dizi ikili anlaşmanın, Salı günü Moskova'da Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev arasındaki toplantı sonrasında imzalanması planlanıyor. Rus başkan yardımcısı Yuri Ushakov pazartesi günü basına verdiği demeçte, iki liderin görüşmesi öncesinde, Putin, Nazarbayev ve Belarus Devlet Başkanı Alexander Lukaşenko'dan oluşan Yüksek Avrasya Ekonomik Konseyi toplantısında, liderler arasında geleneksel bir toplantı olacağını söyledi. Ushakov, Çin'e Kazakistan üzerinden Rus petrol taşımacılığında işbirliği için bir anlaşma imzalanması için hazırlanmakta olduklarını da belirtti. Kremlin temsilcisi Ushakov, Rus ve Kazak cumhurbaşkanlarının yakıt ve enerji alanındaki işbirliğini içeren konulara özellikle dikkat etmek niyetinde olduklarını söyledi. Ushakov, iki ülkenin Cumhurbaşkanlarının katılacağı bir sonraki Rusya - Kazakistan uluslararası forumunun, önümüzdeki yıl Kazakistan-Atyrau'da yapılacağını söyledi. Konu ise, "Hidrokarbonlar Alanında İnovasyon" olacak.

<http://www.kyivpost.com/content/russia-and-former-soviet-union/russia-kazakhstan-plan-to-ink-oil-transit-deal-334162.html>

RUSYA:

Devletin işlettiği iddialı firmaların çalışmaları, kar içindeki donmuş sularda gömülü olduğuna inanılan büyük petrol ve doğal gaz zenginliklerini açmak için, Rusya'nın uzun zaman önce yapmış olduğu planlarla resmen başlamış oldu. Ancak bu, aynı zamanda petrol sızıntıları hasarları ve diğer afetlerin dünyanın son bozulmamış rezervlerinden biri olan Kuzey Kutbu'nu görmek isteyen savunucuları için çok zor olacaktır. Devlete ait petrol şirketi Gazprom, Arktik deniz yatağının Rusya'nın bölümünde yararlanmayı planladığı 29 adet alanda hakları olduğunu vurgulayan açıklama yaptı. Gazprom ve Kremlin, Sovyet dönemi Sibiryta tarlalarındaki Rusya'nın azalan petrol üretimini, gelecekteki keşfedilecek bölgelerde odak olacak Arktik alanlara çevirmek için çok daha geniş bir çaba içinde bir basamak olarak kullanabilir.

<http://grist.org/news/russia-begins-offshore-drilling-in-arctic/>

ORTA DOĞU & KUZZEY AFRİKA ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

LİBYA:

Libya Başbakanı Ali Zeidan 3 Ocak tarihinde yaptığı açıklamada, Türkiye ve Libya arasında yakın bir enerji işbirliğine gireceğini söyledi. Türk mevkidaşı Recep Tayyip Erdoğan ile düzenlediği basın toplantısında Libya Başbakanı Libya'nın Türkiye'ye sağladığı petrol miktarını artılabileceğini ve ayrıca Türk şirketlerinin Libya'da petrol aramalarına başlayabileceğini belirtti. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan 30 Mart yerel seçimlerinden sonra Libya'ya bir iadeyi ziyaret planladığını söyledi.

<http://www.hurriyetdailynews.com/turkey-libya-pledge-to-boost-energy-alliance.aspx?pageID=238&nID=60593&NewsCatID=348>

SUUDİ ARABİSTAN:

Suudi Arabistan, sanayi, ticaret ve evsel tüketicilerin artan elektrik ihtiyacını karşılamak için GE'nin bu alandaki tüm projelerini desteklemeye devam edeceğini yineledi. Aslında GE'nin uzmanlarına göre GE Suudi Arabistan'ın yenilenebilir enerjinin elektrik üretimindeki payını artırma çalışmalarına desteğini arttırmak istiyor.

www.4-traders.com/SAUDI-ELECTRICITY-COMPANY-6498101/news/Saudi-Electricity-Company--Saudi-power-generation-GE-invests-in-youth-talent-17752017/

İRAN:

Rusya'nın Tahran Büyükelçisi Levan Dzhangaryan, İnterfax ile yaptığı röportajda; İran'ın petrol ve doğalgaz çıkarımına ilişkin çekiciliği arttırması halinde Rus şirketlerin de İran'da petrol ve doğalgaz çıkarma projelerine katılmayı arzu ediyorlar. Bu arada 29 Aralık'ta İran elçisi ile Rus Sanayi ve Ticaret Bakan Yardımcısı arasında gerçekleşen toplantıda kamu ve özel sektör temsilcileri sanayi ve ticaret alanlarında işbirliğini arttırmanın yollarını görüştüler.

<http://www.tasnimnews.com/English/Home/Single/239121>

İRAK:

2014 yılının başlarında Irak'ın Anbar Eyaletinde El-kaide militanlarıyla Merkezi Hükümet çatıştı. Çatışma Irak'ın petrol sahalarını ve üretimi etkiledi öyle ki aralık ayındaki üretim Bloomberg'e göre ağustos ayından beri en yüksek üretim olan günlük 3,2 milyon varile çıktı.

<http://oilprice.com/Energy/Crude-Oil/Wave-of-Violence-Threatens-Ambitious-Iraqi-Oil-Goals.html>

İSRAİL:

Filistin Enerji Kurumu Başkan Yardımcısı Fathi El-Şeyh Halil İsrail ile Gazze'ye ilave 100 megavat elektrik verilmesi konusunda anlaşmalarını söyledi. Mevcut durumda İsrail Gazze'ye Mısır'dan gelen 27 megavata ilaveten 120 megavatlık elektrik vermektedir. Gazze'de 12 saatlik elektrik kesintisinin ardından 6 saat elektrik verilebilmektedir.

<http://www.israelnationalnews.com/News/News.aspx/175861#.UspxFfRdVBh>

KUVEYT:

Kuveyt'te kurulu güç ile su üretimi kapasitesi ve talebi arasında sıkı bir ilişki var. Yazın yaşanan en büyük sorunlardan birisi de bu. Kuveyt elektrik kurulu gücünün her yıl % 7 büyümesi gerek ki bu da Su ve Enerji Bakanlığı'nı sürekli yeni santral yapmaya zorluyor. Bakanlığın tahminlerine göre geçen yaz 12060 MW olan maksimum talep 2020 ye kadar 22500 MW a çıkacak. Aynı şey su içinde geçerli, geçen yıl günlük 2,02 milyar litre olan su tüketimi 2020 ye kadar günlük 3,25 milyar litreye çıkması beklenmektedir. Sonuç olarak, Kuveyt, önümüzdeki 7 yıl içinde, 11300 MW kurulu güç ve 2 milyar litrelik su kapasitesi eklemeyi planlamaktadır.

<http://www.thenational.ae/business/industry-insights/energy/kuwait-makes-private-shift-in-power-production>

YEMEN:

Yemen'in Marib ilinde aşiret üyeleri tarafından bombalanan ana petrol boru hattı görevliler tarafından tamir edildi. Petrol akışında şu anda herhangi bir sorun olmadığı belirtildi. Geçtiğimiz aralık ayında aşiret tarafından bombalanan petrol boru hattının onarılmasını engellemeye çalışan silahlı aşiret üyeleri ile Yemen askerleri arasında çatışma çıktı. Petrol boru hattı Kızıldeniz'deki Ras İsa terminaline akıyor.

<http://english.alarabiya.net/en/business/energy/2014/01/05/-Yemen-repairs-attacked-pipeline-oil-flows-again.html>

UMMAN:

Umman ve İngiliz petrol devi BP, artan elektrik ihtiyacını karşılamak ve Sultanlığın Körfez'deki etkisini arttırmak için Umman'ın çöldeki hiç açılmamış doğal gaz kuyularını geliştirme konusunda anlaşmaya vardılar. Projenin tahmini maliyeti 16 milyar dolar ve süresinin 30 yılın üzerinde olduğu ifade ediliyor. Ayrıca bu proje ile Umman'ın doğalgaz üretiminin üçte bir oranında artırılması hedeflenmekte.

<http://oilprice.com/Energy/Energy-General/Oman-and-BP-Finalize-Gas-Deal-Signaling-Regional-Change.html>

THINK– TANK KURULUŞLARI

American Enterprise Institute for Public Policy Research (AEI) (ABD)

<http://www.aei.org/article/energy-and-the-environment/us-should-embrace-its-energy-superpower-status/>

ABD ENERJİ SÜPER GÜCÜ OLMA KONUMUNU İYİLEŞTİRMELİ

Şeyl devrimi ABD'yi enerji süper gücü konumuna yerleştirmiş durumdadır. Bir zamanlar ABD'nin gücünü azaltacak bir etki olarak görülen enerjide dışa bağımlılığı zaman içinde değişerek petrol ve doğal gaz üretimi ile ekonomik gelir olma durumuna gelmiştir. Bu değişimin gerçekleşmesinde hükümetin politikaları ve ileri görüşlülüğünden ziyade risk alan yatırımcıların zekâsı ön planda olmuştur.

Petrol ve doğal gaz üretimindeki beklenmeyen artış ekonomik durgunluk içindeki ülkeye bir armağan gibi olmuştur.

Bundan sadece 5 yıl kadar önce ABD doğal gaz ithalatında Japonya ile yarışır durumdaydı. Firmalar milyarlarca doları LNG terminali kurmak için harcamaktaydı. Şimdi ise bu terminaller ihracat tesislerine dönüştürülüyor. Tüm bu gelişmelere rağmen Obama yönetimi ise petrol ve doğal gaza olan vergileri arttırma yolunda kararlar alıyor. Yüksek vergiler ve yeni düzenlemeler ise petrol ve doğal gaz üretimini ileride sekmeğe uğratacak gibi gözüküyor.

Obama yönetimi dört firmaya LNG ihracat terminali yapmak ve serbest ticaret anlaşması olmayan ülkelere ihracat için lisans vermiş durumdadır. Bu izinler başlangıç olarak sektörü destekler nitelikte olmasına rağmen bekleyen düzinelerce başvurunun bulunması bu durumla tezat oluşturmaktadır.

Enerji Departmanı izin verme sürecini hızlandırarak piyasanın hangi tesisin daha ekonomik olduğuna karar vermesini sağlamaları gerekmektedir. Ayrıca ABD ihracatına konulacak keyfi bir kotanın yanlış olacağı fikrini de kabul etmeleri gerekmektedir. Üretimin düşük bir miktarının ihraç edilebilmesi yerli üreticilerin yatırım yapmalarına teşvik anlamı taşıyacaktır. Daha önemlisi ise doğal gaz ihracatı ile ABD'nin müttefiki olan ve büyük doğal gaz ithalatçısı olan Japonya, Hindistan ve Güney Kore gibi ülkelerle bağların kuvvetlenmesine yardımcı olacaktır.

Yerli petrol üretiminin artması ve ithalatın zamanla azalmasına rağmen ABD hala petrol fiyatlarındaki dengesizliklerden etkilenmeye devam etmektedir. Ulaşım hizmetlerinde kullanılan araçların %93'ünün petrol arzına dayalı tüketime sahip olması da ulaşım alanında yenilikler yapılmasını gerekli kılmaktadır. Yenilenebilir Yakıt Standardı, benzine belirli oranlarda etanol katılmasını gerekli kılmalarına rağmen petrole bağımlı ulaşım sektörü açısından yanlış bir yönlendirme olmaktadır. Ülke genelinde üretilen mısırın %40'ının etanol üretiminde kullanılması yiyecek fiyatlarının artmasına neden olmakta alınan yüksek vergilerde enerji güvenliği açısından düşük seviyede yarar sağlamaktadır.

İyi bir strateji takip edilmesinin yolu ise yüksek miktarlarda üretilmekte olan doğal gazın ulaşım sektöründe kullanılması olacaktır. Kamyonlarda ve otobüslerde kullanılmaya başlanılan doğal gaz enerji eşdeğeri olarak galon başına 1,5 dolara denk gelmektedir.

General Motor hem CNG hem benzin ile çalışabilen araba üreteceği bilgisini paylaşmıştır. Etanolde konulan zorunluluklardan ziyade düzenlemelerin çok yakıtlı araçlara teşvik edecek şekilde çıkarılması gerekmektedir.

<http://csis.org/publication/ukraine-and-russian-gas-never-ending-crisis>

UKRAYNA VE RUS GAZI: SONLANMAYAN KRİZ

Ukrayna ve Rusya, gaz arzı ve geçişi konusunda yaklaşık yirmi yıldır fırtınalı bir ilişki yaşamaktadır. İki ülke arasında özellikle soğuk kış aylarında yaşanan periyodik anlaşmazlıklar, Avrupalı komşularının gaz arzını etkileyecek seviyeye ulaşmaktadır. Rusya'da Putin'in gerek Devlet Başkanı gerekse Başbakan olarak iktidarda olduğu süre boyunca, Ukrayna Hükümeti ile uzun dönemli gaz anlaşmaları imzalanmıştır. Ne var ki, bu anlaşmaların imzalanmasından kısa süre sonra taraflardan biri (bazen her ikisi) diğer tarafın haksız fiyatlandırma ve karşı tarafa yönelik güvenilmez tutumu noktasında itirazlarını dile getirmeye başlamıştır.

Tarafsız bir gözlemci 17 Aralık'ta Moskova'da Putin ile Yanukoviç arasında imzalanan son anlaşmanın istikrarlı olup olmayacağını nasıl değerlendirir? İşte tam da bu noktada anlaşma üzerine bilinen sınırlı bilgilere değinmek gerekmektedir.

- ✓ Putin geçici anlaşmayla Ukrayna'ya gaz arzının ve Avrupa'ya da gaz geçişinin devam edeceğini ifade etmiştir.
- ✓ Rusya Ukrayna'ya sattığı bin metreküp gazın fiyatını 400 dolardan 268.50 dolara çekecektir.
- ✓ Rusya, Ukrayna'yı finansal çöküşten kurtarmak için 15 milyar dolar tutarında Ukrayna devlet fonu alacaktır.

17 Aralık anlaşması sonrasında bilinen bu üç konunun dışında bilinmeyen birçok konu ve soru bulunmaktadır:

- ✓ Ukrayna'nın Rusya'ya sürmekte olan 2 milyar dolar civarındaki doğal gaz borcu nasıl çözümlenmiştir?
- ✓ 268.50 dolarlık yeni fiyatın oluşmasına yol açan fiyat formülü nedir? Bu yeni baz ve geçici fiyat ne kadar süre devam edecektir? Fiyat eskalasyon maddesi nedir?
- ✓ 2010'da imzalanan Kharkiv anlaşması çerçevesinde satın alım taahhütlerini karşılamak noktasında başarısız olan Ukrayna sorunu nasıl çözdü?

Rusya ve Ukrayna arasında imzalanan son gaz anlaşması daha önce de görüldüğü gibi cevaplardan daha çok soruları gündeme getirmektedir. İki ülke arasındaki müzakerelerin kapalı kapılar ardında düzenlemesinden ötürü ayrıntılar pek anlaşılabilir değildir. Ticari sır kapsamında değerlendirildiğinde anlaşmanın ayrıntılarının gizli olması meşru görülebilir. Ancak, hükümetler ve devlet kontrolündeki şirketlerin yürüttükleri müzakereler, kamu çıkarını etkilemesi sebebiyle halka açıklanması gerekmektedir. Belki önümüzdeki haftalarda söz konusu anlaşmanın detayları verilebilir.

Fakat EuroMaidan'daki¹ protestocular, son dört haftadır Ukrayna'nın ulusal çıkarlarını ilgilendiren konularda bu tarz gizli kararların ortaya çıkmasına şiddetle karşı çıkmaktadırlar. Putin, birçok Rus yorumcunun tavsiyelerine ve 2004 turuncu devriminin mutsuz sonuçlarına karşı Ukrayna'nın kırılğan politika koşullarına iki ayakla atlamıştır. Rusya'nın Ukrayna'dan tahvil alım vaadi ciddi mali sorunları ve ödemeler dengesizliğini gidermeyecektir. Kiev sadece Moskova'ya olan toplam borcunu artıracaktır.

Son olarak, Ukrayna'nın sanayi, ekonomi ve politikasının modernizasyonu ucuz gazı bağımlı olması nedeniyle, son yapılan anlaşma neticesinde gerçekleştirilen geçici düzeltme sorunu çözmekten ziyade sadece ülkenin acısını azaltacaktır. Daha acılı ve hızlı reformları gerektiren Avrupa alternatifi Yanukoviç tarafından reddedilmektedir.

¹ EuroMaidan: 21 Aralık 2013 gecesi Avrupa ile yakın entegrasyonu talep eden Ukraynalı göstericilerin başlattıkları toplumsal hareketliliğe verilen addır. Euromadian kavramı protestoların başladığı gece Twitter'da hastag olmasıyla kullanılmaya başlanmış olup, Avrupa'nın kısaltılması olan Euro ile Kiev'in en büyük meydanı olan Maidan Nezalezhnosti'nin kısaltılarak birleştirilmesinden almıştır. Ukrayna'daki toplumsal hareketlilik uluslararası medyada EuroMaidan hareketi olarak nitelendirilmektedir.

http://rff.org/RFF/Documents/RFF-Resources-184_Commentary.pdf

İKLİM POLİTİKASI LİDERLİĞİ: İSVEÇ VE KALİFORNİYA DENEYİMLERİ

2013 Mayısının ilk haftasında atmosferdeki karbondioksit yoğunluğu, ilk defa 400ppm seviyesinin üzerine çıktı. Bu dönüm noktası, uluslararası toplum tarafından alınmış olan küresel sıcaklık artışının 2°C'nin altında tutulması hedefine ulaşmaktan uzak olduğunu göstermekte ve aynı zamanda iklim değişikliği ile mücadelenin amansızlığını ortaya koymaktadır.

Bu gelişmeler ışığında İsveç'ten 12 akademisyen ve uzman, San Francisco'da 100'den fazla paydaşın katılımıyla düzenlenen "Birinci Olmanın Değerli Yanı Nedir? Kaliforniya ve İsveç Deneyimleri" isimli organizasyona katıldılar. İsveç ve Kaliforniya kendi toplumları içerisinde, çevre politikası lideri olarak kabul edilmektedirler. İsveç, özellikle su kirliliği ve asitleşmesi açısından AB içerisinde lider olarak kabul edilir. Kaliforniya ise, ABD içerisinde hava kirliliği açısından lider olarak görünmektedir.

Küresel iklim değişikliği bağlamında, kendi toplumlarının yetki alanı ve kapsamı çerçevesinde bu iki taraf liderlik rolünü paylaşmaktadırlar. Liderler olarak, bu iki ülke yalnız başlarına durmak istememekte, işbirliği aramaktadırlar. Liderler gibi hareket eden bu yargıların yurtdışındaki muadilleri ile de güçlü bağlantıları bulunmaktadır.

İsveç ve Kaliforniya: Liderliğe Giden Yol

Kaliforniya, ulaşımı düzenlemek için yaşamakta olduğu eşsiz yol bağlantıları sorunları ve fırsatlar dolayısıyla diğer eyaletlerden farklı bir bakış açısına sahipti. Eyaletin coğrafi büyüklüğü ile otomobil pazarının buna uyumu, ayrıca otomobillerden kaynaklanan fotokimyasal sis ve buna bağlı olarak insan ve bitkilerin sağlığının hasar görmesi durumları, Kaliforniya'nın liderliğini, eylem kararları daha Washington'da alınmadan önce teşvik etmiş oldu.

İsveç iklim politikası alanında ilk eylemleri ortaya koyan ülke olmuştur; çünkü İsveç'in böyle hareket etmesi için bir fırsatı doğmuş ve ülkenin eylemleri bilim tarafından da teşvik edilmiştir. İsveç'in 2. Dünya Savaşı sırasındaki tarafsızlığı, siyasi sorunlarla beraber çevresel sorunları da düşünmesi için ortam sağlayan bir avantaj sağlamıştır. Ayrıca, İsveç'te çevre sorunları hakkında geniş siyasi kavgalar olmamaktadır. Politikacılar ve kamuoyu genellikle temiz bir çevre istediklerini beyan etmektedirler.

Çeşitli Yaklaşımlar ve Politika Araçları

Başarılı çevresel iyileştirmeler için ısrarlı düzenleyici çabalara ihtiyaç vardır; fakat politikacılar, verimliliği artırmak ve maliyetleri azaltmak da dahil olmak üzere mümkün olduğunca teşvikler sağlayacak şekilde esnek düzenlemeler yapmalıdırlar. Düzenlemeler (cap and trade programları ve emisyon vergileri), çevresel fiyatlandırma açısından önemli roller oynamaktadırlar ve Kaliforniya'da bunu yapmaya devam etmektedirler. Çalıştay katılımcıları çevresel fiyatlandırmanın emisyon kaçacağına ve büyük ekonomiler arasındaki rekabetçiliğe zarar vereceği yönündeki endişelerini açıkladılar.

Fiyatlandırma ile diğer düzenleyici politikalar birleştirilerek görece daha düşük bir fiyat belirlenebilir bu da rekabet gücünün korunmasına yardımcı olabilir.

Daha yaygın olarak görülen düzenleme deneyimleri daha fazla yenilik kanıtı göstermektedir. Teşvikleri verildiğinde, mühendislik ve inovasyon firmaları anında yanıt vermektedirler. Yerel yönetimler de altyapı planlamaları teşviklerine yanıt almaktadırlar. Tarihi tecrübeler ise politikaların bir karışımının aranmasına davet etmektedirler; fakat nerede düzenleyici politikalar ağır basarsa zamanla fiyatların düşeceği ve daha fazla verimliliğin sağlanacağına dair umutlar var olmaktadır.

Hava Kirliliği ile İklim Politikasını Birbirine Bağlamak

Küresel seviyede, biyokütle ve kömürün yanmasından kaynaklanan siyah karbon da dahil olmak üzere, atmosfere kısa süre bulunan iklim kirleticilerinin, karbondioksitten sonra en önemli ikinci iklim kirleticisi olduğu kabul edilmiştir. Kısa süreli kirlilik özellikle, buzulların eridiği ve yerel ısınmanın arttığı Arktik bölgesini etkilemektedir. Bu tür kirleticiler geleneksel hava kirliliği politikasının odak noktası haline gelmiştir. Kaliforniya'da, sağlık seviyesini yükseltmek için konvansiyonel hava kirliliğinin azaltılması, sera gazı emisyonu hedeflerini karşılamaktan daha zor olabilir.

Araştırma ve Geliştirme Çalışmalarının Rolü

İsveç ve Kaliforniya'daki başarı Ar-Ge çalışmalarının üzerine inşa edilmiştir. Bu başarı unsuru, doğa, bilim ve sosyal bilim araştırmalarını içermektedir. Her iki ülke de, problemleri araştırmak ve çözüm bulmak, ayrıca sanayinin ilerlemesi ve kültürel yeniliğe katkı sağlaması amacıyla bilimsel çalışmalar kadar Ar-Ge çalışmalarına da itimat göstermişlerdir.